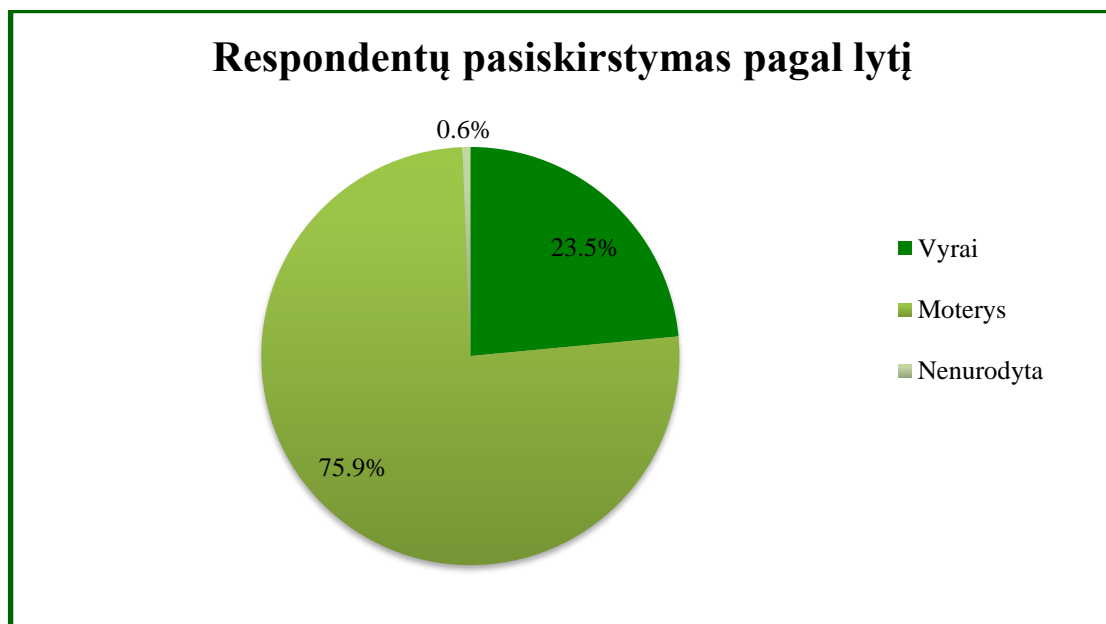

Ukmergės rajono kaimo gyventojų - ekspertų anketinės apklausos rezultatų suvestinė

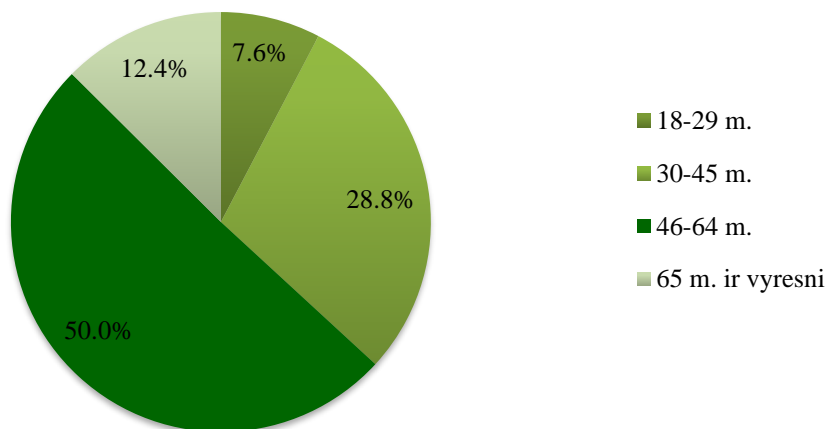
Rengiant Ukmergės rajono savivaldybės vietos veiklos grupės 2016-2023 metų vietos plėtros strategiją, kaip vienas iš tyrimo metodu buvo pasirinkta kaimo gyventojų anketinė apklausa.

Apklausoje dalyvavo 170 respondentas. Iš jų 40 (23,5 proc.) vyrų ir 129 (75,9 proc.) moterys, 1 (0,6 proc.) respondentas lyties nenurodė.

Vertinant respondentų pasiskirstymą pagal amžių matyti, jog pusė (50 proc.) apklaustųjų buvo 46-64 m. amžiaus, 28,8 proc. respondentų sudarė 30-45 m. amžiaus gyventojai, 65 m. ir vyresni – 12,4 proc., ir mažiausia dalis – 7,6 proc. – 18-29 m. amžiaus.

Respondentų pasiskirstymas pagal amžių

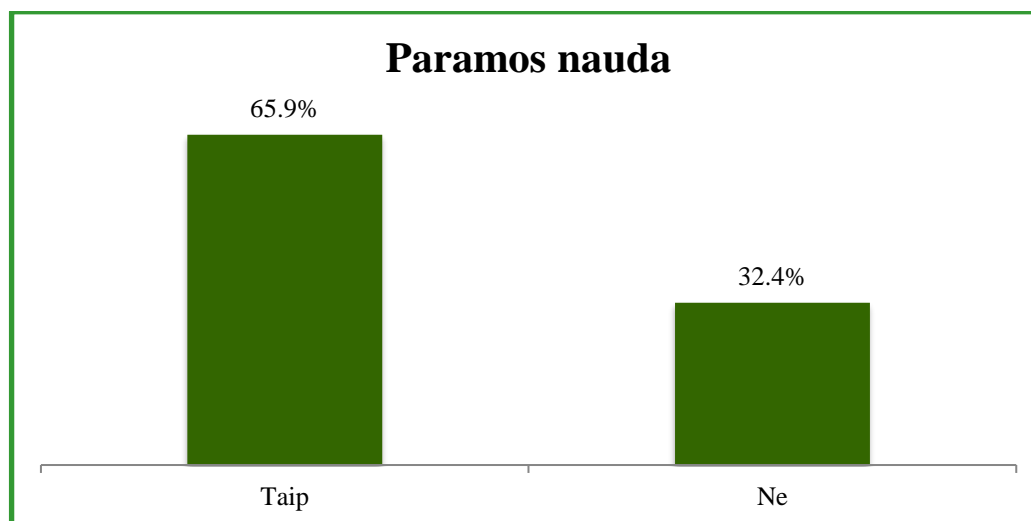

Respondentų buvo paprašyta išskirti opiausią, jų akimis, rajono problemą. Kiekvienas respondentas galėjo pasirinkti nuo 1 iki 3 galimų variantų. Iš gautų rezultatų matyti, jog dauguma apklaustųjų mano, kad mažos gyventojų pajamos yra opiausia jų rajono problema. Daugiau nei trečdalis respondentų kaip opiausias rajono problemas nurodė gyventojų skaičiaus mažėjimą ir gyventojų senėjimą, bei nedarbą. 30,6 proc. apklaustųjų nuomone opiausia rajono problema – paslaugų trūkumas. Ketvirtadalis respondentų neaktyvius bendruomenės narius nurodo, kaip opiausią problemą.

Opiausia rajono problema (proc.)

Lietuvos kaimo gyventojus įvairia forma pasiekia Europos Sąjungos parama. Respondentų buvo paklausta ar jie asmeniškai pajuto tokios paramos naudą sau ir savo gyvenamajai vietai. Dauguma, net 65,9 proc., jų atsakė, kad „Taip“, ir 32,4 proc. – „Ne“.

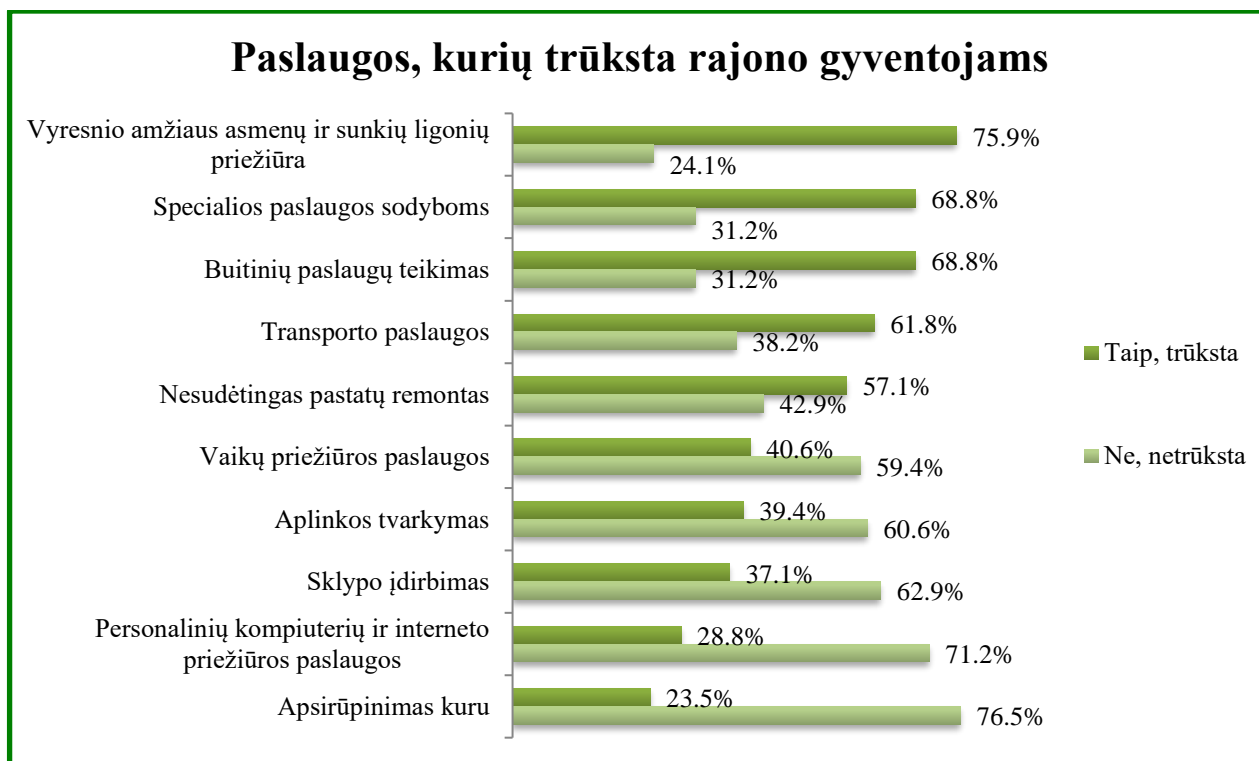

Europos Sąjungos parama Lietuvos kaimui bus teikiama ir laikotarpiu iki 2020 m. Atsižvelgiant į tai, respondentų buvo paprašyta išskirti paramos sritis, kurioms jie teiktų pirmenybę, kad ES lėšos, skirtos kaimo gyventojams, būtų kuo geriau panaudotos. Respondentai turėjo įvertinti kiekvieno ES paramos prioriteto konkrečias sritis nuo 1 – paramą teikti nesvarbu, iki 5 – paramą teikti labai svarbu. Net 75,3 proc. respondentų nurodė, kad svarbiausia – parama darbo vietų kūrimui. Daugiau negu pusės, 60 proc., apklaustųjų nuomone svarbiausia – paslaugų gyventojams plėtra, o pusės (50 proc.) respondentų nuomone svarbiausia – paslaugų socialiai pažeidžiamoms grupėms plėtra. Svarbiausios respondentų išskirtos sritys, kurioms reikia teikti paramą, yra šios:

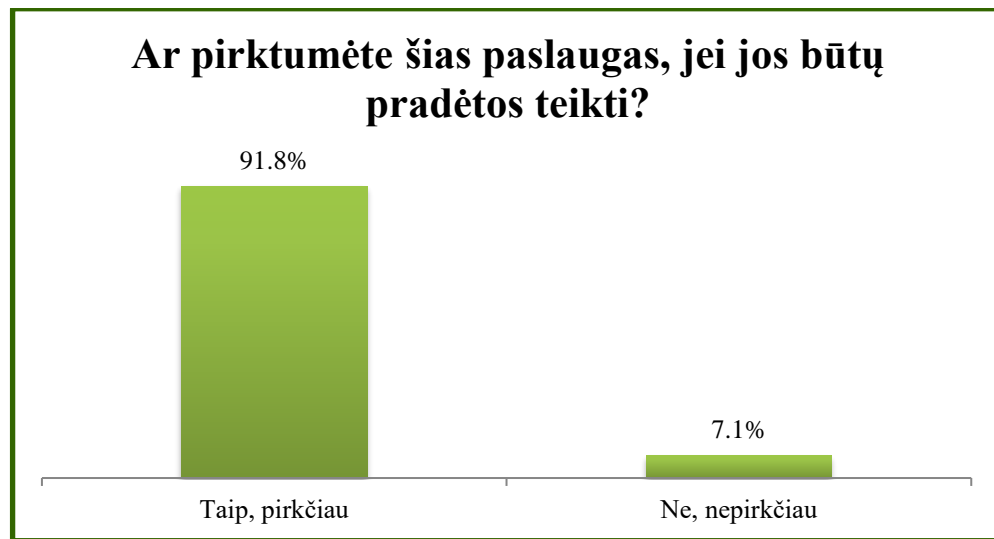
	Nesvarbu	Nelabai svarbu	Nei svarbu nei nesvarbu	Svarbu	Labai svarbu
Parama darbo vietų kūrimui	5,6	0,6	4,7	14,1	75,3
Paslaugų gyventojams (švietimo, kultūros, sporto, aplinkos tvarkymo ir pan.) plėtra	5,3	2,4	12,9	19,4	60,0
Paslaugų socialiai pažeidžiamoms grupėms (bedarbiams, vaikams, vyresnio amžiaus žmonėms, neįgaliesiems ir pan.) plėtra	8,2	4,7	12,9	24,1	50,0
Sveikatinimo priemonių aktyvinimo kryptis (dviračiai, aktyvus sportas, sveikamityba)	12,4	4,7	12,4	23,5	47,1
Viešosios infrastruktūros (viešieji pastatai, viešosios erdvės, transporto infrastruktūra, vandentvarka ir pan.) plėtra	7,6	8,8	11,2	25,3	47,1
Palankesnių sąlygų pradėti veiklą ūkininkavimo sektoriuje sudarymas, visų pirma, kartų kaitos žemės ūkio sektoriuje palengvinimas	12,9	3,5	14,7	27,1	41,8
Projektai, skirti vietos produkcijos perdirbimui ir realizavimui	11,2	7,1	14,1	27,1	40,6
Naujų vietų skatinimas ir diegimas kaimo vietovėse	8,2	4,7	11,2	39,4	35,9
Bendruomeniškumą skatinančios iniciatyvos	10,6	6,5	24,1	27,6	31,2

Prieigos prie informacinių ir ryšių technologijų plėtra, jų naudojimo skatinimas ir kokybės gerinimas kaimo vietovėse	11,2	7,6	21,8	31,8	27,1
Atsinaujinančiųjų energijos išteklių, šalutinių produktų, atliekų, liekanų ir kitų nemaistinių žaliavų tiekimo ir naudojimo palengvinimas bioekonomikos tikslais	13,5	8,8	25,3	27,1	25,3
Savanorystę skatinančios veiklos	16,5	9,4	27,6	21,8	24,7
Didelės gamtinės vertės ūkininkavimas ir kraštovaizdžių būklė	13,5	10,6	24,7	27,1	24,1
Mokymosi visą gyvenimą ir profesinio mokymo žemės ūkio ir miškininkystės sektoriuose skatinimas	13,5	12,9	24,1	27,1	22,4
Turizmo infrastruktūros ir paslaugų plėtra	19,4	15,9	22,9	19,4	22,4
Biologinės įvairovės atkūrimas, išsaugojimas ir didinimas, be kita ko, „Natura 2000“ teritorijose	16,5	12,4	25,3	24,7	20,6

Siekiant išsiaiškinti, kokių paslaugų labiausiai trūksta rajono gyventojams, respondentų buvo paprašyta prie išvardintų paslaugų nurodyti „Taip, trūksta“ ir „Ne, netrūksta“. Dauguma, net 75,9 proc., apklaustųjų nurodė, kad trūksta vyresnio amžiaus asmenų ir sunkių ligonių priežiūros paslaugų, 68,8 proc. respondentų jaučia specialiųjų paslaugų sodyboms ir buitinių paslaugų trūkumą savo rajone. Kiek daugiau nei pusė apklaustųjų nurodė, kad rajone trūksta transporto paslaugų (61,8 proc.) ir nesudėtingų pastatų remonto paslaugas (57,1 proc.) teikiančių įmonių ar asmenų.

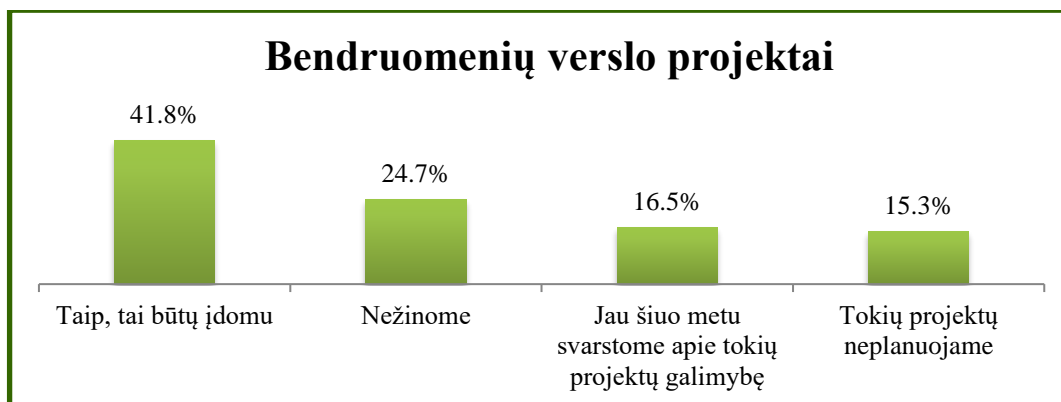
Atsižvelgiant į respondentų išskirtas labiausiai trūkstamas paslaugas rajone, jų buvo paklausta, ar pirktų šias paslaugas, jeigu jos būtų pradėtos teikti jų gyvenamojoje vietovėje. Net 91,8 proc. jų nurodė, kad pirktų ir tik 7,1 proc., kad nepirktų.

Rajono kaimo bendruomenės vykdo ne tik visuomeninę, kultūrinę, švietėjišką veiklą, bet turi galimybę planuoti ir ūkinę veiklą, kuri leistu gauti pajamas. Respondentų buvo paklausta, kaip mano, kokios ekonominės veiklos galėtų imtis jų kaimo bendruomenė, jei tokios veiklos pradžia būtų skirta Europos Sąjungos parama. Daugiau nei trečdalis apklaustųjų nurodė, kad tai galėtų būti amatininkų gaminių bei suvenyrų gamyba ir realizavimas (35,9 proc.), taip pat ūkininkų produkcijos realizavimas (34,1 proc.) bei kulinarinio paveldo produktų gamyba ir pardavimas (32,4 proc.). Ketviratadalio respondentų nuomone bendruomenės galėtų imtis ekonominės veiklos susijusios su įvairių paslaugų vietos gyventojams teikimu (25,3 proc.)

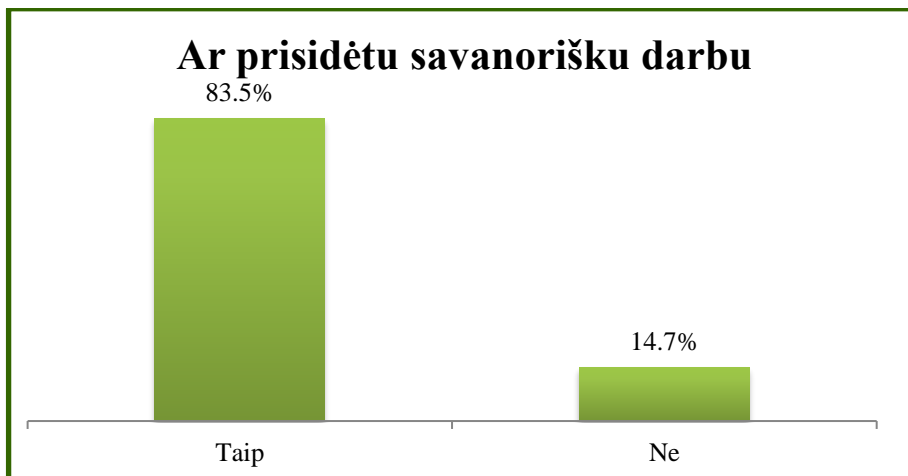
Siekiant išsiaiškinti respondentų nuomonę apie bendruomeninį verslą, jų buvo paklausta ar jie būtų linkę imtis bendruomeninio verslo iniciatyvų ir įgyvendinti bendruomeninį verslą skatinančius projektus. 41,8 proc. atsakė, kad „Taip, būtų įdomu“, 24,7 proc. rinkosi atsakymą „Nežinau“, 16,5 proc. respondentų jau šiuo momentu svarsto apie tokių projektų galimybę ir 15,3 proc. respondentų tokių projektų neplanuoja.

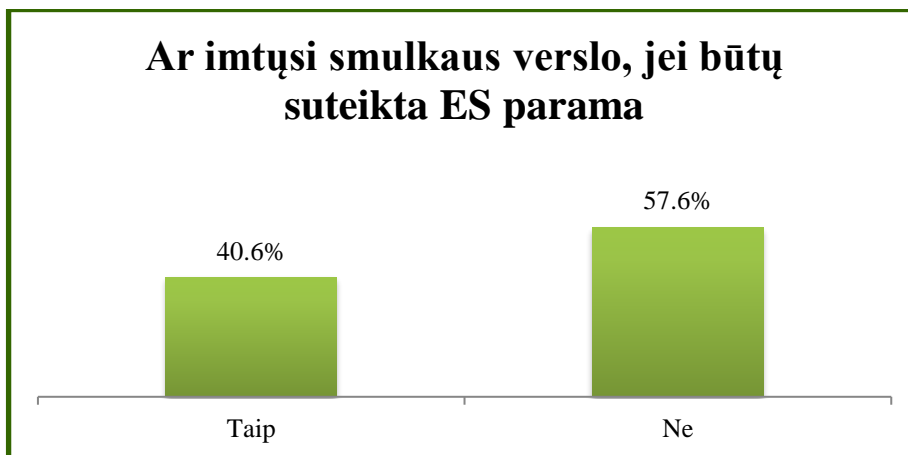
Norint išsiaiškinti problemas, kurios trukdo bendruomenei organizuoti savo verslą ir/arba teikti savo nariams būtinausias paslaugas respondentų buvo paprašyta pasirinkti kelias galimas problemas iš pateiktų. Daugiau negu pusė respondentų, 60,6 proc., kaip pagrindinę problemą išskyrė tai, jog bendruomenė neturi kapitalo ūkinei veiklai vykdyti. 37,1 proc. respondentų mano, kad bendruomenėje daugelis nenori rizikuoti ir vengia atsakomybės, net 32,9 proc. apklaustųjų mano, kad trūksta gerų idėjų, o 30 proc. kaip problemą nurodo tai, jog bendruomeninė organizacija yra per silpna organizaciniu požiūriu, kad galėtų sėkmingai imtis ūkinės veiklos. Ketvirtadalis, 25,9 proc., respondentų nurodo, kad trūksta palaikymo iš šalies, niekas iš valdžios atstovų su bendruomenėmis apie tai nešneka.

Respondentų buvo pasiteirauta ar jie arba jų šeimos nariai prisidėtų savanorišku darbu, jei kaimo bendruomenė arba kita kuri nors nevyriausybinė organizacija organizuotų vietos gyventojams trūkstamas paslaugas. 83,5 proc. atsakė, kad „Taip“, o 14,7 proc. – „Ne“.

Taip pat respondentų buvo paklausta ar jie patys imtusi smulkaus verslo, jei jo pradžiai būtų suteikta ES parama. Daugiau negu pusė, 57,6 proc., respondentų atsakė, kad nesiimtų ir tik 40,6 proc., kad imtusi.

Siekiant aktyvinti kaimo jaunimą, respondentų buvo paprašyta išrinkti konkrečias priemones, kurios pagerintų kaimo jaunimo (iki 29 m.) situaciją. Daugiau negu pusė respondentų kaip svarbiausias priemones nurodė tai, jog turi būti finansuojamos jaunimo verslo iniciatyvos (54,7 proc.) ir didinamos laisvalaikio galimybės (52,4 proc.). Daugiau negu trečdalis apklaustųjų mano, kad bendruomenė turėtų įtraukti jaunimą į savo veiklą (37,6 proc.) bei turėtų būti sudarytos galimybės jauniems žmonėms dirbti (36,5 proc.)

Priemonės jaunimui

